

CEP istražuje

Novo programsko područje

CEP je u 2015. godini otvorio četvrto programsko područje – **Europeus**. U okviru novog područja, CEP će se baviti istraživanjem i analizom pitanja i problema unutar politike EU i njene institucionalne arhitekture, ali i uticajima koje ta pitanja mogu imati na Srbiju i njeno pristupanje Uniji. Uvođenjem nove oblasti, CEP nastoji da zamisli Srbiju kao već postojeću članicu EU, i time podstakne razmišljanja o njenom budućem položaju u evropskim institucijama i politici, kako bi javnost u Srbiji razumela šta sve članstvo u EU donosi.

Prvi tekst koji se bavi ovom problematikom napisala je naša istraživačica Amanda Orza, i time ujedno predstavila novi CEP-ov pisani proizvod: *CEP pogled*. Amandin pogled na lobiranje u EU i njegov značaj za Srbiju možete naći [ovde](#).

Finansijski nadzor: analize u okviru programa *Unapređenje mehanizama odgovornosti u oblasti javnih finansija*

Cilj ovog programa je razvijanje horizontalnih i vertikalnih mehanizama odgovornosti u oblasti javnih finansija, radi boljeg upravljanja javnim finansijama i smanjenja mogućnosti za korupciju. CEP-ov tim je bio angažovan za potrebe sprovođenja istraživanja i izrade analiza, a kao rezultat nastale su [dve studije](#).

CEP učesnik javne rasprave o tri propisa iz oblasti životne sredine

Tokom juna i jula održane su konsultacije o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine, Zakona o zaštiti prirode i Zakona o upravljanju otpadom. Pored davanja pisanih komentara, zainteresovana javnost, preduzeća i predstavnici različitih organa javne uprave imali su priliku da učestvuju na javnim raspravama, gde je jedna od ključnih tema bilo ponovno uvođenje republičkog fonda (ukinutog 2012. godine) za finansiranje zaštite životne sredine pod nazivom Zeleni fond, koji bi bio posebno pravno lice ali u okviru Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine. Javnost je pozdravila ponovno uvođenje fonda, ali je i kritikovala odluku državnih organa da fond finansijska sredstva dobija preko republičkog budžeta umesto da nezavisno raspolaze namenskim sredstvima. Predstavnici Ministarstva su naveli da bi takva odredba u ovom trenutku bila protivna postojećem Zakonu o budžetskom sistemu, kao i da su postojeće izmene i dopune ograničenog karaktera i da će stoga biti potrebne dodatne intervencije.

U celokupnom procesu neophodno je osigurati blagovremene konsultacije sa javnim, privatnim i civilnim sektorom uključujući i koordinaciju sa drugim nadležnim organima i usklađivanje različitih propisa. U tom smislu, konsultacije održane u junu i julu su uglavnom pozitivan primer ali je preporučljivo da period konsultacija ubuduće traje duže od 20 dana i da se odrede odvojene rasprave za svaki propis. Imajući u vidu ograničen obim predloženih izmena i dopuna, CEP je pismene komentare poslao uglavnom sa fokusom na poboljšanje okolnosti za rano i efektivno informisanje i učešće zainteresovane javnosti u donošenju odluka (o čemu smo pisali u [ovoj studiji](#)).

BROJ IV PROLEĆE/LETO 2015.

CEP traži mlađeg istraživača/ istraživačicu!

Pozivamo Vas da se do **31. jula** prijavite i pridružite našem timu. CEP je jedna od *think tank* organizacija koja je pozvana da ugosti i mentorise mladog istraživača/istraživačicu, poželjno državljanina/državljaniku Srbije, pod okriljem *Think Tank Fund*, Fondacije za otvoreno društvo. Više detalja [➔](#)

Problemi korisnika komunalnih usluga: Podelite svoja iskustva

Ukoliko ste iz Beograda, Novog Sada, Kragujevca, Subotice ili Leskovca, pozivamo Vas da iznesete svoje iskustvo, viđenje i komentar o pružanju komunalnih usluga u svom gradu. Prijavite se i podelite mišljenje o postojećim mehanizmima zaštite prava potrošača u oblasti komunalnih usluga. Više detalja [➔](#)

CEP prati

Srbija pozitivan primer u borbi protiv klimatskih promena

Srbija je usvojila plan o smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte (greenhouse gasses – GHG) za 9,8% do 2030. godine. To je izjavila ministarka Snežana Bogosavljević-Bošković na ECRAN konferenciji i klimatskim promenama održanoj u Beogradu 11. juna, a Srbija je time postala prva zemlja u regionu koja se obavezala na takav kvantitativni cilj. Ministarka je istakla da „ukupne materijalne štete izazvane ekstremnim klimatskim i vremenskim uslovima, od 2000. godine prelaze 5 milijardi evra, a više o 70% gubitaka povezano je sa sušom i visokim temperaturama“ od kojih je šteta od poplava iz 2014. procenjena na „preko 1,7 milijardi evra.“ To je jasan pokazatelj koliko je Srbija osetljiva na klimatske promene kojima ljudski faktor aktivno doprinosi.

Pohvalno je da je Srbija usvojila pomenute ciljeve jer to pokazuje posvećenost borbi protiv klimatskih promena, bez obzira na relativno mali doprinos ovom globalnom fenomenu. Ipak, potrebno je s vremenom definisati i ambicioznije ciljeve, kako bi se održao dosadašnji tempo. Evropska unija, na primer, ima cilj da do 2020. godine smanji emisiju GHG za 20% (19% već dostignuto) odnosno za 40% do 2030. godine u poređenju sa 1990. godinom. Za Srbiju su od prioritarnog značaja smanjenje emisija GHG iz industrije, domaćinstava i saobraćaja. Potrebne su konkretne tehničke mere, ali i postojanje adekvatnih institucija i procedura u postupku izrade planskih dokumenata i razvojnih projekata koji mogu uticati na klimu, praćeno efektivnim konsultacijama između javnog, privatnog i civilnog sektora.

Mere u borbi protiv klimatskih promena treba uskladiti sa trenutno skromnim ekonomskim mogućnostima zemlje. Međutim, treba prepoznati i razvojne šanse usled uvođenja novih tehnologija, materijala, metoda proizvodnje, modela poslovanja i potrošnje.

Podrška razvijenih zemalja sa većim iskustvom u ovoj oblasti je svakako dragocena. Takva saradnja se najbolje postiže upravo u procesu evropskih integracija, s obzirom na visoke standarde EU u oblasti životne sredine, uključujući i klimu.

Izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije – novine od oktobra

Evropska komisija priprema novu metodologiju izrade izveštaja o napretku država kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU, koji se tradicionalno objavljuju svakog oktobra i predstavljaju glavni pokazatelj zemljama kandidatima ka sprovođenju neophodnih mera i time napretku ka članstvu.

Iako detalji i zvanična saopštenja još uvek nisu objavljeni, poznato je da će najveću novinu predstavljati uvođenje mehanizma uz pomoć kojeg će stanja u pojedinačnim oblastima od države do države biti međusobno uporediva. Na taj način, Komisija želi da podstakne „zdravu konkurenciju“ među državama kandidatima, koja bi bila okidač za njihovu veću posvećenost u sprovođenju neophodnih reformi.

Premda je ideja u osnovi hrabra i dobronamerna, postoji skepticizam i bojazan da će novi sistem izveštavanja proizvesti kontraefekat, jer će biti izuzetno teško izvesti složeni uporedni prikaz tema za države koje se nalaze u toliko različitim fazama pridruživanja i pristupanja EU. Moguće relativizovanje kompleksnosti razlika među zemljama kandidatima bi diskreditovalo Komisiju kako u očima država kandidata, tako i država članica EU, od kojih je u trenutnim okolnostima izgubila primat u vođenju politike proširenja. S nestrpljenjem očekujemo izveštaje o napretku ove jeseni.

CEP događaji

Energetika i životna sredina – Srbija na putu ka EU

Javnu diskusiju na ovu temu CEP je održao u Maloj sali Doma Narodne skupštine Republike Srbije 29. aprila 2015. Na njoj su učestvovali ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine Snežana Bogosavljević-Bošković, šefica Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji Tanja Mišćević, kao i istraživač Centra za evropsku reformu (CER) iz Londona Stiven Tindejl.

Ovom prilikom je predstavljena CEP-ova studija o sprovođenju postupka procene uticaja industrijskih i infrastrukturnih projekata na životnu sredinu, kao i predlozi za unapređenje u kontekstu pregovora za pristupanje EU. Više detalja [➔](#)

Kako razumeti osnove reforme javne uprave u državama Zapadnog Balkana?

U organizaciji CEP-a, briselskog think-tanka [EPC](#) i Evropske komisije, u Briselu je 15. juna održana panel diskusija na temu reforme javne uprave u državama Zapadnog Balkana, na kojoj je učestvovala naša viša program-ska menadžerka Milena Lazarević.

Milena je tokom diskusije posebno istakla da Srbija sebi ne može da priušti gubitak toliko kvalitetnih kadrova iz javne uprave, naročito ako želi da bude sposobna za korišćenje strukturnih fondova po pristupanju i ima koristi od članstva u EU. Svoje izlaganje završila je konstatacijom da zadržavanje kadrova, pogotovo onih koji se bave evropskim integracijama i IPA fondovima, mora biti regulisano odgovarajućom politikom, skladno zahtevima iz Pregovaračkog poglavlja 22 - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata. Jedan od primera dobre politike zadržavanja kadrova vidi u politici zemalja koje stipendiraju školovanje zaposlenih u državnoj upravi u inostranstvu, da bi stečena znanja potom „vratili“ u zemlju i primenili ih u praksi.

U diskusiji su učestvovali i Kori Udovički, ministarka državne uprave i lokalne samouprave i potpredsednica Vlade Republike Srbije, kao i Sajmon Mordju iz Generalnog direktorata za susedstvo i pregovore o proširenju Evropske komisije.

CEP preporučuje

Paket za bolje zakonodavstvo EU

Evropska komisija je nedavno usvojila paket mera kojima nastoji da unapredi proces kreiranja politika i donošenja odluka na nivou EU – da ih učini efektivnijim, transparentnijim i inkluzivnijim. To podrazumeva stavljanje većeg akcenta na fazu formulacije politike, kako bi se smanjio rizik da u kasnijim fazama donete odluke predstavljaju administrativni teret. U tom pogledu, mnogo veći značaj će imati postupak analize efekata propisa, koji će da sprovedu sve tri institucije uključene u donošenje odluka – Evropska komisija, Evropski parlament i Savet EU. Na taj način, očekuje se da će novi pristup kreiranju politika dovesti do kvalitetnijeg zakonodavstva i uštede sredstava za njegovo kreiranje i sprovođenje.

Šta konkretno donosi novi paket i kako će izgledati proces kreiranja politika i donošenja odluka odlično i jednostavno je objašnjen u [ovoj infografici](#), koju je sačinila briselska konsultantska kuća PACT European Affairs. Razumevanje novog pristupa EU kreiranju politika može biti korisno svakom ko se bavi pitanjima dobrog upravljanja, a za Srbiju je interesantna u svetlu novina koje se uvode kroz reformu javne uprave. Donošenje ovog paketa je još jedna potvrda o valjanosti argumenta za koji se CEP zalaže: da ključ svake uspešne javne politike leži u prvim fazama njenog kreiranja.

Žargon evropskih pojmova

[Ovaj šaljivi pojmovnik](#) dobro ilustruje i objašnjava svakodnevnicu rada i života u briselskim krugovima.

Centar za evropske politike

CEP je nezavisna, nevladina, neprofitna *think-tank* organizacija koju je osnovala grupa stručnjaka u oblasti evropskog prava, ekonomije i javne uprave, sa zajedničkim ciljem da doprinesu unapređenju okruženja za kreiranje javnih politika u Srbiji, tako što će ga učiniti transparentnijim i inkluzivnijim, zasnovanim na činjenicama i suštinski orijentisanim ka EU. Temeljno razumevanje javnih politika Evropske unije i procesa pristupanja, kao i načina rada javne uprave u Srbiji, uz jak društveni kapital, čine CEP organizacijom sposobnom ne samo da sprovodi istraživanja visokog kvaliteta, već i da dospe do donosilaca odluka i ostvari osetan uticaj.

Delatnost CEP-a je danas organizovana u četiri programska područja: 1) Dobra vladavina, sa snažnim fokusom na horizontalnom kreiranju politika i koordinaciji; 2) Unutrašnje tržište i konkurentnost; 3) Regionalna politika, mreže i energetika; 4) Europe&us.

Posetite nas na:

www.cep.org.rs,

www.facebook.com/EuropeanPolicyCentre,

www.twitter.com/CEPBelgrade.